

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2366/2022
26.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца „MESSER TECHNOLOGAS“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Гордана Стевић Дулић адвокат из ..., против тужених АА из ..., чији је пуномоћник Лабуд Стојановић адвокат из ... и ББ из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог АА изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 940/21 од 18.10.2021. године, на седници одржаној 26.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 940/21 од 18.10.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев којим је тражено да тужени АА из ..., солидарно са туженом ББ из ..., исплати тужиоцу 8.584,06 еура у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од правноснажности пресуде до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да исплати туженом 116.250,00 динара на име трошкова целог поступка, у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 774/20 од 30.10.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезани тужени да солидарно исплате тужиоцу износ неотплаћеног дела кредита од 8.584,06 еура у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан 27.04.2018. године, у износу од 1.014.560,35 динара са законском затезном каматом од 27.04.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да накнаде тужиоцу трошкове парничног поступка од 91.392,80 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 940/21 од 18.10.2021. године, донетом након одржане расправе, укинута је означена првостепена пресуда, тужбени захтев усвојен и одлучено да свака странка сноси своје трошкове спора.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени АА је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу одредаба члана 408. у вези с чланом 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23; у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио одредбе овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени АА био је у радном односу код тужиоца, са којим је 16.04.2003. године закључио уговор о кредиту за решавање својих стамбених потреба на износ од 10.000,00 евра, са роком отплате од 17 година у 204 месечне рате (закључно са 16.03.2020. године). Уговорено је и да ће се уговор о кредиту раскинути уколико дужник по престанку радног односа не врши редовну уплату месечних рата тј. не изврши уплату три узастопне месечне рате (члан 8. став 3). Јемац по овом кредиту је био ВВ, правни претходник тужене ББ, који је преминуо током ове парнице. Тужени АА је последњу рату кредита уплатио 16.03.2006. године, а радни однос код тужиоца престао му је 31.03.2006. године.

Овако утврђено чињенично стање резултат је оцене доказа изведених од стране другостепеног суда који је поступио у складу са одредбама члана 383. став 3. и 4. ЗПП и по својим овлашћењима укинуо првостепену пресуду, и одлучио о захтевима применом члана 387. став 1. тач. 6. истог закона. Другостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да је туженом радни однос престао 30.03.2006. године, након чега није вршио плаћање месечних рата по уговору о кредиту, те како није платио три узастопне месечне рате, предметни је уговор раскинут 01.07.2006. године. Имајући у виду чињеницу да тужени АА није испунио своју обавезу из уговора о кредиту, да је учинио неспорном висину дуга, као и да је тужена ББ, као наследник сада пок. јемца-платца по предметном кредиту, ступила на његово место, другостепени суд је тужене обавезао да солидарно исплате тужиоцу дуг од 8.564,06 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од правноснажности пресуде до исплате. Према оцени другостепеног суда, пошто тужени није у радном односу код тужиоца, у конкретном случају се не ради о потраживању из радног односа, већ је захтев тужиоца облигационо-правне природе, те његово потраживање застарева у року од десет година из члана 371. ЗОО, због чега је приговор застарелости туженог неоснован.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда је засновано на погрешној примени материјалног права.

У складу са одредбама Закона о облигационим односима - ЗОО, застарелост престaje право захтевати испуњење обавезе (члан 360. став 1); а застарелост почиње тећи првог дана после дана кад је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано (члан 361. став 1) и наступа кад протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе (члан 360. став 2), односно кад истекне последњи дан законом одређеног времена (члан 362).

Као општи рок застарелости потраживања прописан је, чланом 371. ЗОО, рок од десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости. Законом о раду („Службени гласник РС“ бр 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 -УС, 113/2017, 95/18 – аутентично тумачење) је прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе (члан 196).

Тужени је истакао приговор застарелости тужиоцевог потраживања, с обзиром да је последња исплата по предметном уговору била извршена 16.03.2006. године, а да је тужба у овој правној ствари поднета 30.12.2011. године. Да би основаност тог приговора била процењена правилно, неопходно је оценити правну природу тужиоцевог потраживања према туженом, јер од тога зависи да ли је застарелост наступила, односно да ли је престало тужиочево право да захтева испуњење обавезе.

Из одредбе члана 33. Закона о раду, којом је одређена садржина уговора о раду, произлази да су обавезе запосленог према послодавцу неновчане природе, и да он према послодавцу има новчана потраживања која се односе на исплату зараде и других примања на која има право. Послодавац према запосленом има, по правилу, неновчана потраживања. Међутим, законом је прописано да послодавац према запосленом има и новчана потраживања (као оно из члана 163. које се односи на накнаду штете коју је запослени проузроковао послодавцу на раду или у вези с радом), при чему законом није искључена ни могућност да се између послодавца и запосленог између којих је радни однос заснован уговором о раду, закључе и други уговори за које је битно њихово својство послодавца и запосленог, из којих могу произаћи новчана потраживања и на страни послодавца.

У конкретном случају, из садржине уговора парничних странака произлази да је уговор закључен на основу Правилника о решавању стамбених средстава запослених код тужиоца (раније АД „Техногас“) и да тај уговор, иако је именован као уговор о стамбеном кредиту, у ствари представља уговор којим послодавац даје наменски зајам свом запосленом ради решавања стамбених потреба запосленог. Поред услова о року отплате зајма, примени фиксне каматне стопе и висини месечног анuitета, те почетка рока отплате зајма, право на доделу кредита, односно зајма, регулисано је општим актима тужиоца и припада искључиво запосленима код тужиоца ради унапређења еиховог социјалног и материјалног положаја, односно решавања њихових стамбених потреба. Притом је уговором предвиђено и да закључењем уговора зајмопримац овлашћује зајмодавца да износе месечних рата наплаћује сваког месеца одбијањем одговарајућег новчаног износа од зараде зајмопримца. Дакле, из општег акта тужиоца и садржине уговорних одредаба произлази да су својства уговорних страна битна за заснивање уговорног односа по предметном уговору о стамбеном кредиту, односно уговора о зајму. Из наведеног следи да потраживање тужиоца по основу предметног уговора о кредиту (зајму) за решавање стамбених потреба није потраживање из

грађанскоправног односа на које се примењује општи, десетогодишњи рок застарелости потраживања из члана 371. ЗОО, већ да је реч о новчаном потраживању из радног односа, односно у вези с радним односом, на чије се застаревање примењује трогодишњи рок из члана 196. Закона о раду.

Туженом је радни однос престао 30.03.2006. године, последњу рату кредита је уплатио 16.03.2006. године, након чега није вршио плаћање месечних рата по уговору о кредиту, те како није платио три узастопне месечне рате, предметни уговор је раскинут 01.07.2006. године, те је тада доспело за исплату и тужилац стекао право да захтева испуњење обавезе. Како је од тада па до подношења тужбе 30.12.2011. године протекао рок од три године, наступила је застарелост тужиочевог потраживања и престало тужиочево право да захтева од туженог испуњење обавезе.

Из наведених разлога, одлучено је као у првом ставу изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка из другог става изреке донета је с обзиром на успех туженог у спору, на основу члана 165. став 2. у вези с чл. 153. став 1. и 154. ЗПП, у складу са стављеним захтевом и Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеном тарифом из Закона о судским таксама. Тужени је успео у спору и зато има право на накнаду трошкова целог поступка. Висина накнаде ових трошкова одмерена је према опредељеном захтеву и то за заступање једне странке на три одржана рочишта по 7.500,00 динара и четири неодржана рочишта по 4.500,00 динара и на заступање две странке на два одржана рочишта по 12.750,00 динара и на једном неодржаном рочишту 9.750,00 динара, за састав жалбе 22.500,00 и ревизије 18.000,00 динара, све у укупном износу од 116.250,00 динара.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић